

Handläggare
Göran Sjöqvist

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2017-09-21

Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr: 171-1526/2016

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande lämnas som svar på remissen

Maria M Laxvik
stadsdelsdirektör

Lena Forsberg
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt stadsdelsnämndens yttrande om ”Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad”. Programmet utgår från FNs barnkonvention. En övergripande inriktning är: I Stockholm får alla barn oavsett bakgrund och förutsättningar sina rättigheter tillgodosedda och har möjlighet att forma samhället och sina egna liv. Fem fokusområden är prioriterade för staden att arbeta med. Implementering av programmet ska göras inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten. I verksamhetsplanerna ska nämnder precisera hur de arbetar med fokusområdena. Förvaltningen är positiv till programmet som ett förtydligande av stadens budget och vision. Förvaltningen saknar dock en uppföljning av implementeringen av programmet samt ser en risk när flera nya program kommer samtidigt.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt stadsdelsnämndens yttrande om ”Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad”. Remisstiden sträcker sig till den 25 september 2017. Övriga remissinstanser är samtliga stadsdelsnämnder, samtliga

facknämnder, Stockholms Stadshus AB, Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor, Unicef Sverige, Rädda Barnens Ungdomsförbund Stockholm, BRIS, Barnombudsmannen, ECPAT Sveriges ungdomsråd, Barnrättsbyrån Stockholm, Fryshuset Stockholm, RFSL Ungdom Stockholm, Ensamkommandes förbund Stockholm, Friends, RBU Stockholm.

Ärendet

I stadens budget för 2015 anges att ett handlingsprogram för barns rättigheter och inflytande med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) ska utarbetas.

Stadsledningskontorets förslag till program är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från när de planerar och följer upp sitt arbete för att bättre nå visionen om Ett Stockholm för alla med fokus på barnets rättigheter och inflytande. Programmet tydliggör inriktningen för arbetet och preciserar ett antal gemensamma fokusområden.

I programmets första del beskrivs vilka utmaningar som finns när det gäller barns rättigheter och inflytande och vad staden strävar efter inom området.

Den andra delen av programmet fastställer stadens övergripande inriktning med arbetet och pekar ut fem fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med.

Övergripande inriktning: I Stockholm får alla barn oavsett bakgrund och förutsättningar sina rättigheter tillgodosedda och har möjlighet att forma samhället och sina egna liv.

Fokusområden

1. Beslutsfattare och medarbetare ska beakta barnperspektivet och omsätta barnets rättigheter i alla beslut, uppdrag och i det dagliga arbetet
2. Barns rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering ska säkerställas
3. Barn ska ges förutsättningar att uttrycka och få sina åsikter respekterade
4. Barn och vuxna ska ha kunskap om barnets rättigheter och vad de innebär i praktiken
5. Barn ska vara trygga och skyddas mot fysiskt och psykiskt våld

Den tredje delen av programmet beskriver ansvarsfördelning och övergripande arbetssätt samt hur uppföljningen ska göras.

Riksdag och regering är ytterst ansvariga för barnkonventionens genomförande. Kommuner har dock ett ansvar för att barnkonventionen genomförs på lokal nivå och för att rättigheterna ska bli verklighet för barn och unga.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Förskoleavdelningen i samarbete med Socialtjänstavdelningen och Äldreomsorgsavdelningen. Ärendet är behandlat i pensionärsrådet 2017-09-18, i funktionshinderrådet 2017-09-14 samt i förvaltningsgruppen 2017-09-14.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till att stadens vision och budget kompletteras med ett antal styrdokument. Programmen ger en fördjupning och förtydligande av stadens budget och vision och ger därmed förvaltningar och bolag stöd att komma vidare i arbetet med prioriterade områden.

Förvaltningen är också positiv till program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022. Det är viktigt att barnets rättigheter och inflytande respekteras och tas i beaktande i förvaltningens samtliga verksamheter.

I förskolan är barnets rättigheter och inflytande ett av läroplanens huvudområden. Förskolan ska ha som mål att sträva efter att varje barn

- utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation,
- utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö, och
- utvecklar sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.

Inom socialtjänsten är barnets perspektiv viktigt och att detta ska präglade arbetet med myndighetsutövning. Barnens synpunkter och åsikter ska framgå i utredningen och barnet ska få information om innehållet i utredningen på ett sätt som anpassas för barnets särskilda förutsättningar. I alla beslut som rör barnens vårdnadshavare ska barnets perspektiv beaktas. Detta bör framgå i

alla riktlinjer och rutiner som avser myndighetsutövning kopplat till vuxna.

Barnens rätt till goda uppväxtvillkor oavsett var i staden barnet bor och hur samhället kan ge förutsättningar för detta är viktigt att det lyfts fram specifikt.

I programmet lyfts särskilt barnens rätt till sina föräldrar fram och stadens ansvar att ge stöd till föräldrarna i sin föräldraroll. Det är positivt att det betonas tydligt att det avser det enskilda barnets behov av sina föräldrar och inte föräldrarnas rätt till sitt barn.

Fokusområden

Förvaltningen ställer sig bakom samtliga fokusområden med vissa förslag till ändringar. Att barnperspektivet ska beaktas i alla beslut, uppdrag och i det dagliga arbetet ska vara ett naturligt arbetssätt för medarbetare och beslutsfattare.

Förskolans planer mot kränkande behandling revideras årligen och är ett sätt att säkerställa skydd mot diskriminering och kränkande behandling.

Ansvarsfördelning, övergripande arbetssätt och uppföljning

Program för barnets rättigheter och inflytande beskriver att uppföljning av programmet sker i den ordinarie uppföljningen i tertiärrapporter och i verksamhetsberättelsen. Uppföljningen baseras på nämnders insatser för att säkerställa att målen i programmet uppnås.

Förvaltningen saknar uppföljning av själva programmet, det vill säga uppföljning av implementeringen, analys och stöd till verksamhetsutveckling. Förvaltningen anser att uppföljning behövs på flera nivåer, dels insatser, resultat och verksamhetsförbättringar, dels på en utvecklingsarbetsnivå.

Förvaltningen håller med om att det är viktigt att utvecklingsarbetet sker parallellt med övergripande verksamhetsutveckling inom respektive verksamhetsområde, men det är många program att ta ställning till och i varje program finns ett flertal prioriterade områden. Uppföljning av programmets genomslagskraft är nödvändig.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Bilaga

Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad